

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

Onze krankheden

Jesaja 53:4a

Opnieuw gaat er een zware coronagolf over ons heen. Het kleine, voor ons onzichtbare virus is als dat kleine wormpje, die Jona's wonderboom doodde. Er zijn al veel mensen in benauwdheid en eenzaamheid van ons heen gegaan, misschien ook wel uit uw familie- of kennissenkring. Anderen werden ziek en lijden nog aan wat we dan long-covid noemen. Het virus ontwricht het dagelijks leven. Ergens ligt een moeder van een groot gezin op bed en kan haar hoofd nauwelijks optillen vanwege grote vermoeidheid. Ergens anders treurt een bedroefde weduwe die nog steeds pijn voelt omdat haar man zo eenzaam moest sterven. Als we het nog niet wisten worden we er nu wel met de neus op gedrukt dat het leven een tranendal is geworden en dat er geen zee zo diep is als de tranenzee. De zonde is in de wereld gekomen en besmet ons leven van onze ontvangenis af.

Ons overkomen dingen die voorzegt zijn. God sprak tot onze eerste ouders immers van doornen, distelen, smart en zweet Gen. 3:18. Het ene, dat de zonde gevolgen heeft, is uitgekomen, zoals al Gods woorden. Dat andere woord ook, het beloftewoord van de Verlosser Die in de wereld komen zou. Toen Gods Zoon vlees werd en een ware menselijke natuur aannam, aanvaardde Hij daarmee ook al de gevolgen van de zonde. Wij zagen het virus niet aankomen, maar Jezus wist alles wat over Hem komen zou. En ook die smarten, die krankheden heeft Hij gedragen. Maar zo geheel anders dan wij. Hij aanvaardde de gevolgen van de zonde gewillig en zonder murmureren. Hij werd net als ik, een mens, maar ook weer zo tegengesteld aan mij, want ik ben een murmureerder en een klager over mijn staat. Ik moest zwijgen en doe het niet. Jezus kon klagen over het grote onrecht Hem aangedaan, maar Hij zweeg. Het is een van de redenen dat ik Hem lief heb gekregen. En een hekel aan mezelf.

De woorden: 'onze smarten heeft Hij gedragen' zijn troostwoorden. Ze komen voor in het troostboek van Jesaja. Troostwoorden voor hen die zuchten onder de gevolgen van de zonde, omdat ze als zodanig ervaren worden. Wie door Gods Geest wordt geleid en daarom het verband gaat zien tussen de zonde en haar gevolgen heeft troost nodig. Op die troost werkt de Heilige Geest nu aan. Lamech zag het al, in het geloof: Deze zal ons troosten! Troosten vanwege de smart die in de wereld gekomen is, Gen. 5:29 Hoe troost de Heere Jezus het hart dat schreiend tot Hem vlucht? Als de moeder die haar kind troost als het ziek is of gevallen is. Ze spreekt lieve woorden, streelt

haar kind en kust de tranen weg. Met zachte hand verzorgt ze een bloedende knie. Zo doet de Heiland het ook. Net zo als moeder weet wat verdriet en pijn is, zo weet de Heere het ook. Uit ervaring. Hij troost door middel van Zijn Woord. De tranen die straks voorgoed van de wangen worden gedroogd, droogt Hij onderweg erheen ook al. Door het geloof leren we de Heere Jezus kennen als Degene Die niet allereerst de gevolgen van de zonde wilde dragen, maar allereerst een verlossingsweg baande in onze ellende van zonde en schuld en oordeel. Door het kindergeloof in Hem leer ik Hem kennen als Degene Die de schuld der zonde wilde dragen. En alles wat Hij wilde dragen heeft Hij ook weggedragen. Op Golgotha is de hitte van Gods gramschap geblust.

Als Zijn triomfkreet: Het is volbracht in mijn hart resoneert, zingt het van binnen: de schuld Uws volks hebt Ge uit Uw boek gedaan. Zo ver het west verwijderd is van het oosten, zo ver heeft Hij, om onze ziel te troosten, van ons de schuld en zonden weggedaan, weggedaan! Maar in diezelfde triomfroep klinkt ook de belofte: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. Ook aan de gevolgen van de zonde komt een einde, voor eeuwig. Wie daarop mag zien, kan bij tijden wel eens psalmen zingen in de nacht. En mijn hart, wat me ook moge treffen, tot de Gods mijns levens heffen. Natuurlijk zoeken we in allerlei gevaren in deze wereld en ook in deze coronatijd bescherming. Maar de echte troost ligt toch daarin als de Heere me van mijn schuld verlost en daarom ook, op Zijn tijd van de gevolgen van de zonde. Dan kan het zomaar gebeuren dat zo'n onzichtbaar virus, als een van de gevolgen van de zonde, me voor eeuwig afhelpt van alle gevolgen van de zonde. Wat zegt u? Of Gods kind daar altijd zicht op heeft? Was dat maar waar. Maar wie er nooit zicht op heeft, omdat hij de geestelijke dingen in zijn blindheid niet verstaat, die zal nooit van de gevolgen van de zonde afkomen, nooit. Ik wens allen die zuchten onder corona of een ander leed of een andere ziekte de troost van Hem toe Die in Zijn Woord zegt: Werp uw zorg op de Heere en Hij zal u onderhouden.

Ds K Hoefnagel

Opstandig

Ben jij weleens boos geweest op God? Ben je weleens opstandig tegen God? Misschien denk je: maar dat mag toch niet, boos zijn op God? Nee, inderdaad, dat mag niet. Maar je komt het in de Bijbel toch nogal eens tegen. En het komt nog steeds voor. En hoewel opstand zonde is, getuigt de afwezigheid daarvan niet altijd van genade. Sommige mensen denken dat. 'Gelukkig ben ik niet opstandig, dominee'. Ik weet niet of dat per definitie wel zo gelukkig is. Geloof is nog iets anders dan alles gelaten over je heen laten komen, in een doffe berusting, op een stoïcijnse manier. Zo was het bij Jona niet.

Jona heeft zijn preek gehouden. Een korte en ook eenzijdige preek. Maar met een rijke vrucht. Er kwam berouw en bekering na de preek. En God verleende genade na de preek. *Hij deed het niet...* En hoe is het met Jona na zijn preek? Was Jona blij, net als de engelen van God, nu er zoveel zondaren tot bekering kwamen? Waar is Jona en hoe is hij er aan toe? We komen Jona tegen ergens op een heuvel aan de oostkant van de stad. En daar reageert hij op de gevolgen van zijn preek. *Dat verdroot Jona met groot verdriet...* Hij was op die heuvel gaan zitten om te kijken hoe Ninevé met de grond gelijk gemaakt zou worden, en dat alle inwoners gedood zouden worden. En toen dat niet gebeurde, snikte hij het uit en liepen de tranen over zijn wangen.

Misschien vraag je je af: hoe is dat nou toch mogelijk? Jona, een kind van God, een knecht van God. Waarom is hij niet blij? Nu hij zoveel vrucht had op zijn preek. Nu er zoveel mensen tot bekering gekomen zijn. En nu al die levens gespaard zijn. Men behoorde dan vrolijk en blij te zijn, zo zegt de vader in de gelijkenis van de verloren zoon, *want deze uw broeder was dood en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden.*

Maar Jona is boos en verdrietig.

Waarom? Wel, Jona zag hoe God de Nineviëten spaarde. Dat waren Assyriërs. Doodsvijanden van Israël. De Assyriërs waren de SS-ers van die tijd. Die hebben vreselijk huisgehouden

onder het Tienstammenrijk. Ze hebben steden en dorpen platgebrand. Ze hebben mannen vermoord en vrouwen verkracht, kinderen in ballingschap gebracht. En als God nu die vijanden spaart. En Zijn eigen volk niet spaart. Dan is het toch wel te begrijpen dat Jona het niet meer weet en dat hij verdrietig wordt. Toch? Misschien zijn er wel familieleden van Jona omgekomen. Daarom kunnen we de verwarring en opstand van Jona toch wel een beetje plaatsen?

Probeer het je in te denken. Wie liggen er het meest op jouw hart? Voor wie bidt jij nu het meeste? Dat zijn toch je vader en moeder? Je broertjes en zusjes? Je vriend of vriendin? Daar denk je toch allereerst aan? Aan hen die het dichtst bij je staan: je familie, je vrienden. Toch? En we zouden het liefst met onze hele familie naar de hemel willen. Een familiehemel. Daar bidden we voor. En dat is op zichzelf niet verkeerd. Want natuurlijk is het vreselijk als iemand die je liefhebt voor eeuwig verloren zou gaan.

Maar als je nou ziet dat je broer of moeder jong sterft en mensen uit de wereld die worden oud. Of als de Heere nu wel die vervelende buurman heeft bekeerd en je eigen vader sterft zonder troost. Wordt je dan niet verbitterd zoals Jona?

Dan begrijp je mensen als Asaf en Jona, die grote moeite hebben met de Godsregering. Die Gods beleid niet kunnen plaatsen. Die weleens vastlopen met al dat leed en die ellende en die zich in wanhoop weleens afvragen hoe God dat toch kan toelaten.

We lezen van mensen zoals Samuël, David en Asaf dat ze het niet eens waren met God. Al is dat natuurlijk nooit goed te keuren. Zeker in het geval van Jona niet. Want terwijl er blijdschap is in de hemel bij de engelen van God, zit hier een kind van God te huilen van boosheid. Terwijl er feest in de hemel is, wordt er door deze knecht van God gerouwd.

Hoe komt dat ooit weer goed? Hoe kan God dit onwillige kind, deze onwaardige profeet weer in het rechte spoor krijgen? Misschien is dat jouw vraag ook wel. Misschien stormt het wel vanbinnen. 'Waarom, o God, waarom?' We gaan de komende weken op zoek naar antwoorden.

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Jona 4:1

*Dat verdroot Jona
met groot verdriet...*

De nood onzer kerk... en wij (slot)

Wat staat er voor de leden van de kerk te doen als het gaat om de actuele nood van de kerk? We zagen de vorige keer al dat in de bijdrage "De nood onzer kerk – en wij" een aantal concrete zaken worden genoemd: te handelen vanuit de vaste innerlijke overtuiging om in alles te spreken tot de Wet en tot de Getuigenis (1), te leven in het besef van de noodzaak van waarachtige bekering (2), te zoeken naar onderlinge verbondenheid (3) en een prediking voor te staan die naar Schrift en Belijdenis is (4).

Wonderen

En dan? Dan hebben we nog altijd van doen met een God van wonderen, zo stelt ds. Vroeginde- wey. Die tegelijk aanvoelt dat dit wel op wat tegenwerpingen kan rekenen. Want staat het er al met al niet hopeloos voor en wordt er niet gestreden voor een zaak die toch al verloren is?

Dat laatste is niet het geval. "Zolang de Heere met Zijn Woord en Geest nog in onze kerk wil wonen, staat het nooit hopeloos. En wie zou durven zeggen, dat dit niet meer het geval is en dat de Heere onze kerk verlaten heeft? We moeten er ons over verwonderen dat in zoveel gemeenten het zuivere evangelie nog gepredikt wordt en dat de Heere daar Zijn kerk nog wil bouwen."

Met een verwijzing naar diverse gedeelten uit Gods Woord maakt hij vervolgens duidelijk dat Gods kracht in zwakheid wordt volbracht. En is dat ook vandaag niet het geval, dat waar er in de kracht des Heeren wordt gestreden geen enkele zaak hopeloos is? "Behaalde Gideon met driehonderd mannen niet de overwinning op het grote leger der Midianieten? Wanneer wij maar zwak zijn in onszelf, wanneer wij maar afhankelijk zijn van de Heere, dan zal Hij wonderen doen. (...) Wanneer we maar achter Hem willen aangaan, wanneer we maar willen wandelen in de voetstappen

van de Heere Jezus Christus. Dan zullen we met Nehemia kunnen zeggen: God van de hemel die zal het ons doen gelukken, en wij Zijn knechten zullen ons opmaken en bouwen."

Minderheid

Inderdaad: dan moeten we maar niet zien op ons kleine hoopje, zoals nog onlangs stond te lezen in een RD-interview naar aanleiding van een onderzoek naar geloofsbeleving in christelijke gereformeerde preken: "de kring rond Bewaar het Pand en orthodox-gereformeerde predikanten die tegen de vrouw in het ambt zijn, vormen een minderheid binnen de CGK." Misschien is het maar goed ook dat we niet op voorhand automatisch kunnen rekenen op een meerderheid. Zou dat niet eerder kunnen uitdrijven naar de troon van Gods genade, omdat we het in alles moeten verwachten van de machtige hand van de HEERE?

Overigens blijven genoemde uitspraken in het RD wel uiterst verdrietig. Onlangs is tijdens de opening van een classisvergadering de afgevaardigden gewezen op de inhoud van de kanselboodschap die in 1953 door onze Generale Synode is aangenomen. Daarin wordt het wonder van zalig worden onderstreept en erop gewezen dat we de noodzaak van de wedergeboorte niet uit het oog mogen verliezen. Deze kanselboodschap werd destijds met algemene stemmen aangenomen!

Strijden

Maar hoe lang moet er dan worden gestreden? De kerk dan maar verlaten, omdat ze zo diep gevallen is en omdat er zoveel dwalingen gevonden worden en omdat de nood zo groot is? Ook op die vragen wordt er in de bijdrage "De nood onzer kerk – en wij" een antwoord gegeven, waar we vandaag onze winst mee kunnen doen. "Nee, dat mogen we niet. Zolang het ons vergund is om

te strijden voor de waarheid Gods, zolang moeten wij ook strijden. Trouwens: al gaan we uit de kerk, we nemen de schuld, die ook onze schuld is, mee, waar we ook terecht komen. En die nood vinden we overal weer terug, ook in de andere kerken."

Daarom moeten we dus blijven doen wat onze hand vindt om te doen: "We moeten de handelingen van de synode toetsen aan Schrift en Belijdenis, ja, we moeten het ganse leven van onze kerk daaraan toetsen." Dat geeft steeds een vragen welke de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is. En dat is maar niet een onzeker iets. Want niet wij, maar Christus houdt Zelf Zijn Kerk in stand!

Koppig

Dat is ook het laatste waar in genoemde bijdrage op wordt gewezen. Een rijk vertroostend woord: de goede Herder der schapen waakt over Zijn Kerk. "En al zijn de vijanden dan nog zo sterk en machtig, geen nood, want Jezus leeft. Als de hervormer Luther in de engte gedreven wordt, neemt hij een stuk krijt en schrijft in het Latijn op de tafel: Vivit, vivit, dat is: Hij leeft, Hij leeft! Wie ook afbreekt, Hij bouwt op. (...) Als Christus daarboven blijft leven, dan zal de Kerk op aarde ook leven, want zij is het lichaam en Hij is het Hoofd. (...) Hij is het Hoofd, Hem moeten we gehoorzaam zijn. Al zeggen de mensen dan, dat wij koppig zijn en ouderwets en niet met onze tijd meegaan, dat geeft niet. We moeten Hem gehoorzaam zijn, we moeten Hem maar volgen, dan gaat het altijd goed! En weet: Vivit, vivit, Hij leeft, Hij leeft. En daarom vrezen wij niet."

Ds. W.L. van der Staaij

Theodorus Avinck-16

Het gelovig zien van Jezus' vrijwillige overgave

'...en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.' Galaten 2:20c

Uitleg

De tekstwoorden zijn een bewijs van de vrijwillige zondaarsliefde van de Heiland. Door die liefde gedreven gaf Hij Zich over voor doodschuldige zondaren. Als Priester heeft Christus Zichzelf vrijwillig Gode onstraffelijk opgeofferd. De overgave van Christus is een zoenoffer aan God als Rechter om voor de zonden van de uitverkorenen te betalen. Christus gaf geen goud of zilver, maar Zichzelf, ziel en lichaam, een groot Geschenk. Paulus mag het zeggen; 'voor mij', voor de zondige Paulus. Christus heeft voor goddelozen, voor onrechtvaardigen geleden. Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. 'Voor mij' betekent 'in mijn plaats.' Christus gaf Zich in de eeuwigheid al aan de Vader over als Borg. In de tijd gaf hij Zich over in de kruisdood.

Gewilligheid

Geheel vrijwillig heeft Jezus het Borgwerk op Zich genomen. Dat deed Hij in de eeuwigheid: 'Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen.' (Ps. 40:9). Uit de moederbelofte blijkt ook de bereidwilligheid van Christus, ook Zijn hele leven op aarde getuigt hiervan. Christus verlangde sterk alles te volbrengen. Hij verdroeg Judas in Zijn gezelschap, hoewel Hij wist wat Judas zou doen. Ook in het laatste Avondmaal blijkt Zijn gewilligheid. Christus wilde de kruisdood sterven. Christus gaf Zich vrijwillig over tot het grootste en zwaarste lijden naar ziel en lichaam. Christus deed dit om arme zondaren zalig te maken. Christus vluchtte niet weg toen Hij gevangen werd genomen. "Christus wilde geen hulp van engelen; Hij gaf Zich vrijwillig over." Hij sprak het uit: 'Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede.' Christus kon als God nergens toe gedwongen worden. Christus was gewillig om gehoorzaam te zijn aan de wet en te lijden. Gods rechtvaardigheid laat ook niet toe dat iemand gedwongen wordt om Borg te zijn. "In het bijzonder was de gewilligheid van Christus ook noodzakelijk, omdat anders Zijn borgtocht niet aangenaam bij God kon zijn. Alles wat onwillig gebeurt, kan God niet behagen." Christus is vrijwillig voor een ontelbare schare gestorven.

Toepassing

Hoe staat u tegenover die werkelijkheid dat Christus Zich vrijwillig heeft overgegeven? Wie dit gelovig heeft mogen aannemen heeft bij het ontdekkend licht van Gods Geest gezien dat hij naar het rechtvaardig oordeel de eeuwige vloek en toorn verdiend heeft.. Als er geen Borg tussen treedt moet u voor eeuwig omkomen. Wie dit niet heeft gezien, heeft nog nooit de noodzaak en de heerlijkheid van de zelfovergave van Christus gezien. Hebt u gezien

dat deze bereidwillige Verlosser voor u geschikt is? "Bracht de Heilige Geest deze ontdekking zo aan uw hart dat u daardoor tot Christus getrokken werd?" Hebt u zich van uw kant vrijwillig aan Christus overgegeven?

Onbekeerden

U bent verschrikkelijk ongelukkig. U omhelst Jezus niet als een goddeloze zondaar. U zult eeuwig de toorn van God ondergaan. En het zal een hel in de hel voor u uitmaken als uw geweten u voortdurend moet verwijten dat u het zo gewild hebt; dat het uw vrijwillige keus geweest is dat u Jezus, Die Zich als Borg in uw plaats in het Evangelie liet aanbieden, hebt versmaad, verstoten en van de hand gewezen. De herinnering hiervan zal een hel in uw binnenste zijn." Bid om de ontdekkende werking van de Heilige Geest.

Bekommerden

Misschien zegt u: als ik maar wist dat Christus Zich voor mij heeft overgegeven, dan was ik gered. Denkt u dat u te slecht, te zondig en te onrein bent? Jezus heeft Zich niet voor rechtvaardigen, maar voor zondaren overgegeven. Ee ander zegt: Christus heeft Zich niet voor alle mensen overgegeven. Hij stelde Zijn leven alleen voor Zijn schapen. Het is dwaas eerst te willen weten of u uitverkoren bent. U moet eerst uw roeping en verkiezing vast maken. "U wordt geroepen te geloven dat Jezus Zichzelf voor zondaren en goddelozen tot een losprijs heeft overgegeven." Wie gelooft is uitverkoren. Durft u te zeggen dat Christus nooit door Woord en Geest aan uw hart werd geopenbaard? Hebt u nooit iets gezien van de geschiktheid, de dierbaarheid en de gewilligheid van Christus? Het is noodzakelijk te geloven in Christus, anders zult u geen vrede hebben. U kunt zonder Christus niet sterven.

Gods kinderen

Meermalen hebt u Christus mogen aannemen, zoals Hij Zich voor u heeft overgegeven. Verwonder u over en aanbid de liefde van Christus Die Zichzelf voor u heeft overgegeven. Overdenk dat u een slechte, goddeloze opstandeling en vijand was. Overdenk dat Christus Zich overgaf om uw Borg en Middelaar te zijn, om een Leraar en een Leidsman te zijn, een Overste en een Voorbeeld. Geef uzelf aan Christus over als een dankoffer. Roem in het kruis van Christus. Christus gaf Zich over uit liefde. Dan kunt u van die liefde nooit teveel verwachten. Christus zal u nooit verlaten.

Ds. A. van Heteren

DE BELIJDENISSEN VAN AUGUSTINUS (4)

– AUGUSTINUS' JONGENSJAREN

Te midden van de waan van de dag zoeken we ook in deze aflevering een ogenblik rust om al mijmerend te lezen in de schatten van de kerk der eeuwen. Het vervolg van boek 1 van Augustinus' Belijdenissen vraagt onze aandacht. Laten we al lezend bedenken: De God van Augustinus leeft nog! En laten we onszelf de vraag stellen: Leerden wij al om net als Augustinus een plaats te zoeken voor Gods aangezicht in gebed met de belijdenis van alles wat er was in onze achterliggende levensjaren?

Schooljongen

Nadat Augustinus heeft geschreven over zijn eerste jaren, komen in het tweede deel van boek 1 zijn jongensjaren ter sprake. Augustinus heeft intussen leren spreken. Over dat wonderlijke proces schrijft de kerkvader: *'In mijn geest, die Gij mij gegeven heeft, mijn God, ging ik met behulp van mijn herinnering als volgt te werk: als zij een of ander voorwerp noemden en zich bij die woorden ergens naartoe keerden, merkte ik dat op en onthield ik dat dat voorwerp door hen genoemd werd met het geluid dat zij voortbrachten... Zo leerde ik langzamerhand de woorden in hun verschillende betekenis'.*

Laten we wel bedenken: Augustinus belijdt ook deze dingen voor Gods aangezicht. Daarom heeft hij het zo nadrukkelijk over *'mijn geest, die Gij mij gegeven heeft'*. Ook in het feit dat hij als klein kind leerde spreken, ziet hij Gods zorg en leiding. Hoe zou hij in zijn latere leven ooit tot God hebben kunnen roepen, als de Heere hem het vermogen om te spreken niet eerst had gegeven?

Pak slaag

Vervolgens gaat Augustinus naar school, eerst in zijn geboorteplaats Thagaste, en later in het naburige Madaura. In alle openheid vertelt hij hoe hij als leerling was. We krijgen het beeld van een levendige en

wat onstuimige jongen die er niet van hield om letters en woorden en grammaticale regels te leren. Later had hij ook een hekel aan het leren van Grieks, dat voor hem een vreemde taal was. De oude goden- en heldenverhalen en de toneelvoorstellingen van de Grieken en Romeinen vond hij daarentegen prachtig en hij luisterde daar geboeid naar.

Omdat Augustinus niet zo gewillig was in het leren van de eerste beginselen, kreeg hij te maken met de hardhandige methoden van de schoolmeesters van die tijd: *'Wanneer ik traag was in het leren, kreeg ik slaag'*. Tegelijk was juist dat een aanleiding voor Augustinus om te gaan bidden. Hij vertelt daarover: *'Maar wij ontmoetten mensen, Heere, die U aanriepen, en wij leerden van hen en begrepen – zo ver wij konden – dat Gij een groot Wezen waart, dat (hoewel niet waarneembaar voor onze zintuigen) ons kon horen en helpen... Als jongen begon ik U aan te roepen... en zo klein als ik was, smeekte ik U met grote innigheid dat ik op school geen slaag zou krijgen'*. Augustinus vermeldt erbij, dat dit gebed echter niet verhoord werd, maar dat dat voor hem *'geenszins tot nadeel was'*.

Lezen, schrijven en rekenen

Want al heeft Augustinus oog voor de tekortkomingen van het onderwijssysteem van zijn dagen, toch belijdt hij het als een zonde dat hij wel interesse had voor allerlei goden- en heldenverhalen die helemaal niet nuttig voor hem waren, maar geen belang hechte aan wat wel nuttig was: lezen, schrijven en rekenen. *'Ik zondigde dus als jongen doordat ik aan die ijdele dingen de voorkeur gaf boven deze veel nuttiger vaardigheden'*.

Het is verhelderend om de laatste uitspraak nog even te houden in het licht van het vervolg van Augustinus' leven. Want wat heeft de Heere de 'basisvaardigheden' die hij – tegen

zijn zin – leerde, in zijn latere leven tot zegen gesteld. Augustinus leerde met tegenzin lezen. Maar dankzij die vaardigheid kon hij, toen de Heere hem tot bekering bracht, wel gehoor geven aan de woorden die hem in de oren klonken: *'Neem, lees! Neem, lees!'* Augustinus leerde met tegenzin schrijven. Maar wat heeft hij juist in zijn geschriften de kerk van zijn dagen én de kerk der eeuwen mogen dienen! Augustinus leerde tegen zijn zin in rekenen. Maar als u de preken van Augustinus leest of zijn grote werk *'De stad Gods'*, ontdekt u, hoe vaak de bisschop in zijn preken en geschriften gebruik maakt van getallensymboliek. Augustinus schrijft er zelf het volgende over: *'Want zie Heere, mijn Koning en mijn God, moge U dienen, al wat ik als jongen aan nuttigs geleerd heb, moge U dienen dat ik spreek, schrijf, lees en reken'*.

Andere zonden

En dan zijn er nog andere zonden die Augustinus belijdt als het over deze levensfase gaat: *'Met talloze leugens bedroog ik mijn opvoeder, mijn leraren en ouders, uit verlangen om te spelen en uit zucht om lege voorstellingen te zien... Ik stal ook uit de voorraadkamer van mijn ouders en van de tafel, hetzij omdat mijn snoeplust me daartoe dreef, hetzij om iets te hebben wat ik aan andere jongens kon geven, die zich daarmee lieten omkopen. En wanneer ik betrapt werd, en men mij verwijten maakte, raasde en tierde ik liever dan dat ik toegaf'*.

Ds. A.J.T. Ruis

Lezen in de brief aan de Hebreeënen (19)

“Wij hebben...” Mensen wier mond telkens vol is over wat ze allemaal wel hebben, die zijn ons niet zo sympathiek. Het klinkt zo bezitterig; het komt zo hoogmoedig over. Je steeds weer laten voorstaan op wat je hebt, maakt een mens niet aangenaam. Toch lezen we die uitdrukking wel regelmatig in de brief aan de Hebreeënen: “wij hebben...” Zo bijvoorbeeld in het slothoofdstuk: “Wij hebben een altaar...” [13: 10]. Maar vooral klinkt het met een verwijzing naar de Hogepriester: “Wij hebben een grote Priester...” [10: 21]. In hoofdstuk 4 kwamen we het al tegen, het 14^e vers: “Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben...” Dat is het ook waar hoofdstuk 8 mee begint: “De hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is dat wij hebben zodanige Hogepriester...” Nu moeten we gelijk de gedachte maar laten varen dat hier hoogmoed of zoiets uit spreekt. Het is juist integendeel. Wie behoefte heeft aan een Hogepriester, en vooral: wie deze grote Priester heeft leren kennen – het kan niet anders: die is een zeer deemoedig mens geworden. Want het is tot verootmoediging en verwondering dat deze Hogepriester Zijn dienst verricht. Een dienst van offeren, bidden en zegenen. En dat voor zondaren. Een wonder van genade.

We zijn aangekomen bij hoofdstuk 8. We lezen daarvan dit keer de verzen 1 tot en met 6. Zojuist heeft de apostel zijn lezers voorgehouden welk een Hogepriester wij nodig hebben. Er mag geen misverstand over bestaan. Het moet zulk één zijn die heilig en onschuldig is, die onbesmet en zondeloos is, en die niet voor zijn eigen zonden hoeft te offeren [7: 26]. Welnu, zo vervolgt hij, “zodanig Hogepriester” hebben we ook, namelijk Eén “die gezeten is aan de rechterhand van de troon der Majesteit in de hemelen, een Bedienaar van het heiligdom en van de ware tabernakel.” Dat heiligdom is niet door mensen opgericht maar door de Heere Zelf [8: 1, 2]. Let wel, zo wijst hij zijn lezers aan, dat is “de hoofdsom van de dingen waarvan wij spreken.” De schrijver van de brief zegt dus met zoveel woorden dat het vooral hierom gaat. Dit is de kern, de hoofdzaak van wat hij in deze brief schrijft. Het “hebben” van zo’n Hogepriester is van het allerwezenlijkste belang in leven en in sterven. Dit werk is door Gods Alvermogen, door ’s Heeren hand alleen geschied. Het is een wonder in onze ogen. Wij zien het, maar doorgronden het niet.

Over Wie gaat het hier? Dat hoeft geen vraag te zijn. In eerdere hoofdstukken heeft de auteur veel aandacht gegeven aan de gezegende Persoon van deze grote Hogepriester. Het is niemand minder dan de Zoon van God, die door de Vader is geordend om Hogepriester te zijn naar de ordening van Melchizedek. Hij, die voor de Zijnen “een oorzaak van eeuwige zaligheid is geworden” [5: 9]. Maar de schrijver is – geleid door de Heilige Geest – nog lang niet uitgeput in zijn beschrijving van deze grote Hogepriester. In het vervolg gaat hij nader in op de bediening, het

werk dus van deze Dienaar van het heiligdom. Het wezenlijke daarvan ligt in de offerdienst. Was dat zo al niet bij de aardse priesters in de tabernakel en de tempel? “Een ieder hogepriester wordt gesteld om gaven en slachtoffers te offeren.” Zo is het ook met deze Hogepriester [8: 3].

Maar er is wel verschil met het werk van de levitische priesters. Trouwens, als Christus nu nog op aarde zou zijn, dan zou Hij niet eens een priester zijn. Hij is immers niet geboortig uit de stam van Levi. De wet zou het Hem verbieden om dienst te doen in het aardse heiligdom [8: 4]. De aardse priesters deden dienst in een heiligdom op aarde. Die aardse tempel was echter niet meer dan een “voorbeeld en schaduw van de hemelse dingen”, een afspiegeling en schaduwbeeld van het hemelse heiligdom [8: 5]. De bediening van de priesters op aarde toont ons dan ook het voorlopige en vergankelijke karakter van de oude bedeling. Het wees alles heen naar het hemelse heiligdom en naar de dienst van de grote en eeuwige Hogepriester, Christus!

Wat is er over Hem en Zijn werk te zeggen? Dat het zoveel uitnemender is. Waaruit blijkt dat? Uit wel drie dingen. Drie aspecten van Zijn volmaakte Priesterschap. De apostel schrijft het in een korte maar veelzeggende aanduiding, zoals te lezen in het zesde vers. “En nu heeft Hij zoveel uitnemender **bediening** gekregen, als Hij ook van een beter **verbond** Middelaar is, hetwelk in betere **beloften** bevestigd is.” In de vergelijking met de oude bedeling is het allemaal volmaakter, heerlijker, krachtiger, uitnemender!

In de tijd van het oude verbond was Mozes de middelaar tussen de Heere en het volk. Maar ach, hoe deze ook met zijn gebeden en pleidooien bij de Heere pleitte voor het zondige volk, zijn bediening had niet de kracht van verzoening. Velen van het murmurerende volk zijn gevallen in de woestijn. Ze konden niet ingaan vanwege hun ongeloof. Ja zelfs Mozes kon vanwege zijn eigen zonden het beloofde land niet binnen. Maar nu is Christus de Middelaar van een zoveel beter verbond. Dat verbond, het nieuwe verbond, is gebaseerd op zoveel “betere beloftenissen” [8: 7]. Het oude verbond is vastgelopen op de ongerechtigheden van dwaze en opstandige zondaren. Maar het nieuwe verbond opent perspectief voor zulke verloren zondaren: “Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en Ik zal hun zonden niet meer gedenken.” Om Christus’ wil.

ds. J.M.J. Kieviet

Het zout der aarde

Er komen nog steeds vragen binnen en daar ben ik heel blij mee. Toch herinner ik nog even aan mijn verzoek van de vorige keer om even te stoppen met het inzenden van vragen totdat de vragenbus wat leger wordt. Vast bedankt!

En dan nu de nieuwe vraag: “In Mattheus 5 vers 19 worden de discipelen, de latere apostelen en ook herders en leraars neem ik aan, aangesproken met: Gij zijt het zout der aarde. Waaruit bestaat dat door Christus aangeduide zout? En hoe wordt dit smakeloos? Als het zout, door Christus bedoeld, smakeloos wordt, wordt het buiten geworpen, weggeworpen, want het deugt nergens meer toe. Is er nog herstel mogelijk?” De vraagsteller gaat in zijn vraag nader in op de praktijk van de admissie-examens en of daar nog gezocht wordt naar de smaak van dat zout. Ik laat het even hier bij en zal kijken hoe ver ik in deze aflevering met mijn antwoord kom. Voor alle duidelijkheid citeer ik eerst even de bedoelde passage uit de bergrede, Mattheus 5 vers 13: “Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer toe dan om buiten geworpen en van de mensen vertreden te worden”. Inderdaad spreekt de Heere hier Zijn discipelen aan. Dit geldt niet van iedereen. Wij moeten in de weg van roeping en wedergeboorte “zout”, “smakelijk”, heilzaam en nuttig worden. Maar wat wordt bedoeld met zout? Gewoon zout dient om laffe en flauwe spijs smaak te geven. Brood zonder zout smaakt gewoon niet. Maar hier gaat het over zout voor de aarde. De aarde, de wereld heeft dus ook zout nodig. Blijkbaar is de wereld, die een van God afgefallen wereld is, een smakeloze wereld. Niet voor de wereldling zelf. Niet voor een mens van nature. Maar wel naar de “smaak” van God, de Schepper. De Heere Jezus gaat hier uit van hoe de Heere de wereld ziet. Smakeloos. De ware vreugde wordt gemist. De goddelijke schoonheid is er niet. De heerlijke “smaak” van de Godsvreze is er niet. Daarmee is de gehele wereld voor God verdoemelijk geworden en moet op zeker moment daarom vergaan en verdwijnen. Zoals de wereld thans is, zo is zij door God de almachtige Schepper, niet geformeerd en bedoeld. Nu smaakt de wereld naar de zonde. De wereld is aan het bederven en dat stinkt. Niemand minder dat de heilige Zoon van God heeft dit geproefd en gesmaakt. Wij mensen merken van nature niet dat de wereld stinkt naar de zonde. Maar God blijft bij Zijn besluit om een aarde te scheppen die vol van gerechtigheid is en kennis des Heeren, God wil de goede smaak van Zijn wereld weer proeven en is daarom de Herschepper geworden. Door de middelen van Zijn Woord, gepaard met de kracht van de Heilige Geest, Die de Formeerder is van het schone, het volmaakte, het smakelijke, zal de

wereld straks weer van vrede en godsvrucht bloeien. De weg erheen is God reeds ingeslagen in het zenden van Zijn Zoon. Tweevoudig was Diens taak en roeping. In de eerste plaats moest de schuld van het smakeloze, het ijdele, het goddeloze, betaald worden. Ten tweede moest het zout van Gods vernieuwende genade weer verworven en uitgedeeld worden. De bekende tweeslag: verwerving en toepassing van het heil. Daarin heeft de Almachtige niemand nodig. Maar het behaagt Hem bij dat werk mensen in dienst te nemen. Onder het Oude Verbond de profeten en de priesters. En vanaf de volheid des tijds apostelen, profeten, herders en leraars. Maar het is trouwens ook de roeping van al Gods kinderen om in een smakeloze wereld een bederf werend en smaak gevend zout te zijn. Of, zoals de Heere Jezus het verderop stelt in de bergrede: een licht te verspreiden. Namelijk in het doen van goede werken.

De Heere Jezus zegt met nadruk tegen Zijn discipelen: GIJ, GIJ zijt het zout der aarde. Zij hebben de speciale roeping Gods Woord te brengen, wet en evangelie te preken, op te roepen tot bekering, een leven naar Gods onveranderlijk en onfeilbaar Woord. Uit de bergrede wordt intussen wel duidelijk dat de woorden van de Heere een woord is voor alle tijden en voor al Gods knechten. God trekt mensen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. En van die mensen roept Hij ook sommigen tot een bijzonder ambt. Wie buiten die persoonlijke levendmaking en die persoonlijke roeping in Gods Koninkrijk werkt is als smakeloos zout. Het is als met de dwaalleraars in Paulus' dagen. Zij verhieven zichzelf op het voorgestoele en namen zichzelf die eer aan. Met alle kwalijke gevolgen van dien. Dwaalleraren en valse profeten zijn altijd al in de meerderheid geweest. Niemand minder dan Gods grote tegenstander, satan, zit daar achter. Te zeggen dat satan een kapel bouwt is zelfs niet waar, hij zoekt de Kerk af te breken. Als predikers het Woord los laten, als de preek wordt aangepast aan de behoeften van de mens, zal God dat smakeloze zout wegwerpen. Een vreselijk oordeel. Waar geen enkele valse profeet trouwens bang voor is. Gods knechten kunnen er soms van huiveren en vrezen smakeloos te zijn en straks uitgeworpen te worden. Wie het vatte kan, die vatte het. Maar ik ga hier de volgende keer bij leven en welzijn mee verder! Een hartelijke groet van

ds K Hoefnagel

Onderwijs in het verleden is van belang in het heden.

Van het tijdsbeeld kan veel gezegd worden. Er is veel te zien en veel te horen. De wereld is in beweging. Er zijn treffende situaties. Aangrijpend. Zeer verontwaardigend. Het ziektebeeld door corona hoort daarbij. Het is erg dat niets sterk leeft. Als velen zeggen 'Wie zal ons het goede doen zien?' Psalm 4:7a. 'Verhef Gij over ons het licht van Uw aanschijn, o HEERE!' Psalm 4:7b. Hoe is het kerkelijk beeld? Hoe is de situatie in eigen kerk? Zoals het nu is heb ik het nog niet meegemaakt. De Vrijgemaakte kerk heeft inzake het ambt en de vrouw een besluit genomen niet conform het verleden. Hoe sterk sprak het belijden in het verleden. Nu wordt er gesleuteld aan de belijdenisgeschriften. De constatering leeft: Veel leden ervaren de belijdenisgeschriften als te moeilijk, te oud en te vreemd. Er wordt gedacht aan nieuwe belijdenisvorming, een eigentijds geloofsgetuigenis en een nieuwe verwoording van de binding aan de belijdenisgeschriften. Hoe wordt er in onze kerken tegenaan gekeken? De mens van vandaag leeft en denkt anders dan vroeger. Wat de kerkgang betreft wordt in de middagdienst door velen de plaats leeggelaten. Er zijn zelfs gemeenten waar de middagdienst vervallen is. De dominees krijgen het moeilijk. Prof. Kremer schrijft: de man op de preekstoel wordt gezien als een ombudsman die de weg wijst in de "problemen" van vandaag. Als de preek dat niet doet, dan onttrekt men zich aan de gemeente. Er komt een geest op dat er in de prediking op zondag rekening gehouden moet worden met de luisteraar. Het Oude Testament is geen boek vol met verhalen, maar van het Oude Testament geldt: 'Alzo spreekt de HEERE.' De waardevolle getuigenissen uit het verleden behoren niet tot het verleden. Prof. Kremer schrijft: Zoals het Nieuwe Testament spreekt over het geloof van Abraham. Al is Abraham reeds eeuwen gestorven, het beleden geloof is voor ons allen noodzakelijk. Zo spreekt ook de belijdenis over het geloof dat altijd blijft. De Heidelbergse Catechismus heeft mede door de invloed van de keurvorst een plaats in de kerk gekregen als leerboek en belijdenis. Als leerboek had de Catechismus een belangrijke functie in het onderwijs tot welzijn van de kerk. Het speciale karakter van de Heidelberger werd bepaald door het feit dat de Catechismus een belijdenis was en een plaats verkreeg in de kerkorde in 1563. De titel sprak voor zich: "Kerkorde zoals deze met betrekking tot de christelijke leer, de heilige sacramenten en de ceremoniën in het keurvorstendom aan de Rijn wordt onderhouden." In de kerkorde werd een korte paragraaf geplaatst over de leer en de

prediking. Centraal stond de noodzaak van de kennis van God waarin het eeuwige leven is begrepen. Die kennis ontvangen we uit het Woord van God. Opmerkelijk was in deze inleidende paragraaf reeds de verwijzing naar de bekende drieslag: ellende, verlossing en dankbaarheid. Het Woord van God pleegt de leer vooral daarop te richten dat het de mens allereerst tot kennis van hun zonden en ellende brengt en hen daarna ook onderwijst hoe zij van alle zonde en ellende verlost worden en in de derde plaats hoe zij God voor deze verlossing dankbaar zullen zijn. Daarom moeten de predikers in de tekst die zij gebruiken ijverig op deze drie stukken letten en er voortdurend op uit zijn om het geneesmiddel naar behoefte van het gewonde geweten recht te gebruiken. Zij moeten ook naar het arme en geringe verstand van het gewone volk hun preken zo inrichten dat de artikelen van de Catechismus, waarop de leer die hij wil doorgeven berust, mede worden ingebracht en bij het volk op een begrijpelijke manier bijgebracht wordt. Opvallend is dat de Heidelberger functioneert als norm voor de prediking die naar de Schrift is. Die werkelijkheid moet niet vergeten worden. Ons ja-woord heeft ook betrekking op ons Christelijk Gereformeerd zijn. En dat niet als vandaag. Maar zoals in 1892. We willen de weg van ons voorgeslacht gaan. Met in hand en hart de Heidelberger Catechismus. Op het laatste doelt ook de kerkorde van de Pfalz. Daar staat: Iedere zondag moet voor de preek een tiende deel van de Catechismus worden voorgelezen omdat het volk zonder Catechismus is opgegroeid en gemakkelijk een onderdeel van de christelijke religie kan vergeten. Jongeren behoren gedegen onderwijs in de christelijke leer te ontvangen. De Bijbelse drieslag: ellende, verlossing en dankbaarheid doortrekt de hele Catechismus. Men was overtuigd van het Bijbels gegeven. Vandaar het gezegde: Bijbelse drieslag. Men wees op de Psalmen. Men wees op de apostelen, op Luther en Melancthon. De drieslag beslaat en beheerst het hele leven van de kerk en van de christen. Vandaar dat niet gezegd is hoe groot mijn zonde en ellende was, maar is. Met een Goddelijk doel. Weten we het?

ds. M.C. Tanis

Ralph Venning, Zeggen en doen, paperback, 72 blz., € 7,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 6142.

Ralph Venning (1621- 1674) was een Engelse predikant die voornamelijk in Londen preekte. Hij is vooral bekend vanwege zijn boek 'Learning in Christ's School', verschenen in het Nederlands onder de titel 'Leren op de school van Christus.' Dat boek heeft als ondertitel: 'Standen en voortgang in het geestelijk leven.' Het boekje 'Zeggen en doen' verschijnt in de serie 'Ontmoetingen met puriteinen.' Het is een ernstige, waarschuwende en onderscheidende preek over Matth. 7:21 'Niet een iegelijk die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar die daar doet de wil Mijn Vaders, Die in de hemelen is.'

Ds. G. van Reenen, Bijbels dagboek, De dauw des hemels, gebonden, € 19,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 5947.

Ds. G. van Reenen (1864-1935) was in zijn tijd een geliefde predikant, ook buiten de Gereformeerde Gemeenten die hij mocht dienen. Velen van ons zullen één of meerdere boeken van hem in de kast hebben staan. Na zijn emeritaat heeft hij veel preken geschreven. Uit deze preken is het nu verschenen dagboek samengesteld door J. Kranendonk- Gijssen.

Ds. M. van Reenen, Méér dan corona, paperback, 200 blz., € 14,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 5381.

De auteur is predikant in de Hersteld Hervormde Kerk. De ondertitel van het nu verschenen boek luidt: "Over de secularisatiecrisis achter de gezondheids crisis." De

auteur roept op om na te denken over Gods hand en stem in de corona- epidemie. Bij zeer velen ontbreekt dit. Terecht schrijft de auteur dat het leven kort is, dat rijkdom betrekkelijk is, dat het aardse vergankelijk is, dat niet alles maakbaar is en dat God in Zijn heiligheid en vrijmacht oproept tot een wederkeer naar Hem en Zijn Woord. Die oproep klinkt nu wereldwijd. Hij onderstreept dat we corona en alles eromheen dienen te zien in het licht van de Bijbel ter ontmaskering, ter aansporing en ter bemoediging. Wanneer dit wordt nagelaten zullen de schadelijke gevolgen persoonlijk, kerkelijk en maatschappelijk groot zijn. Het boek geeft veel stof tot nadenken en bezinning in de tijd die we doormaken. Tenslotte geven wij u een citaat (blz. 29): "Onze gemakzucht komt openbaar. We zijn blijkbaar, hoewel deels noodgedwongen, bereid om veel van ons kerkelijk leven op te geven. Maar hoeveel van ons gemak hebben we opgegeven? Waar horen we van boetedagen, vasten, gebedsbijeenkomsten? Wat zijn we ook in dat opzicht slap geweest en slap gebleken. Wat een reden geven we de Heere om uit te spreken wat Hij tegen Laodicea zei: 'Omdat gij lauw zijt, en niet koud of heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen' (zie Openb. 1:16)."

Jeroen Kriekaard, Leven! Vijf preken van puriteinen voor jongeren bewerkt, gebonden, 139 blz., € 13,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 5855.

In deze vijf preken, bewerkt voor jongeren, klinkt door 'bekeer je tot God, want hij is het Leven!' De preken zijn in vraag- en antwoordvorm weergegeven om de leesbaarheid voor jongeren te vergroten. Een rijke Christus voor arme zondaren staat centraal. De eerste preek is van Thomas Boston met als titel 'Er is nog plaats.' Ter kennismaking een kort citaat uit deze preek (blz. 48): "Heb ik nog tijd? Ja, maar bedenk wel dat de tijd kort is. Er zal niet altijd plaats zijn bij Hem. De deur kan zomaar dichtgaan. Als je dan om toegang roept, zal de deur in het slot blijven. Ik smeed je, zoek de Heere! Hij is te vinden. Hij heeft lang gewacht op zulke zondaren als jij, maar Hij zal niet altijd blijven wachten." We hopen dat deze preken door jongeren gelezen zullen worden en dat ze door de Heere gezegend mogen worden.

Prof. dr. A. Baars, De Wedergeboorte, Zes Bijbellezingen, gebonden 190 blz., € 16,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 5800.

De zes Bijbellezingen die gaan over de wedergeboorte zijn gehouden in de Christelijke Gereformeerde Kerk van Driebergen en op Urk. Meerdere vragen die bij deze lezingen gesteld zijn zijn in het boek verwerkt. De eerste lezing gaat over de noodzaak van de wedergeboorte, hoofdstuk 2 over het geheimenis van de wedergeboorte, hoofdstuk 3 over wedergeboorte en geloof, hoofdstuk 4 over wedergeboorte en liefde,

Met ontroering hebben wij kennisgenomen van het overlijden van

Maarten Ramp

in de leeftijd van 90 jaar

Van 1972 tot 2001 heeft hij onze gemeente als ouderling met de hem geschonken gaven in liefde en trouw mogen dienen.

Hij mocht ingaan in de vreugde zijns Heeren.

De Heere gedenke zijn kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen en verdere familie en stelle zijn nagedachtenis tot zegen.

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk Dordrecht-Centrum

17 november 2021

hoofdstuk 5 over wedergeboorte en hoop en hoofdstuk 6 over wedergeboorte en geestelijke groei. We willen dit boek van harte bij u en jullie aanbevelen. Veel goede, mooie en leerzame zaken zouden geciteerd kunnen worden. We volstaan in deze bespreking met het slot van de eerste Bijbellesing (blz. 31 en 32): "Of we echt wedergeboren zijn wordt zichtbaar aan de vruchten: berouw over de zonde, geloof, bekering, een leven in de vreze des Heeren en liefde tot God. Als we deze 'kenmerken' van de wedergeboorte in de prediking noemen, mag dat er echter niet toe leiden dat we mensen terugwerpen op zichzelf. Een Bijbelse prediking van de kenmerken plaatst ze op de levensweg als wegwijzers naar Christus, naar Hem Die het hart van het Evangelie is, zoals verkondigd wordt in Johannes 3:16: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.' Alle kenmerken verzinken uiteindelijk in de geloofsomhelzing van Christus... We zouden het ook zo kunnen zeggen: 'Alle Bijbelse prediking van de wedergeboorte wordt ten diepste gedragen door de oproep en de nodiging van de Zaligmaker: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht' (Matth. 11:28-30). 'Rust vinden voor je ziel...' in de weg van wedergeboorte en bekering. Dat wordt prachtig uitgebeeld in een psalm die misschien wel te weinig gezongen wordt: Mijn ziel, die naar den vrede haakt/ En 't morrend ongenoegen wraakt/ Is in mij als een kind gespeend/ En heeft zich met Uw wil vereend. Psalm 131:3."

VAN STAVEREN
begrafnisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegrafenissen.nl
info@vanstaverenbegrafenissen.nl

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 16 december 2021. Kopij graag binnen donderdag 2 december 2021.

Kerstdagen en jaarwisseling

In de gang van het kerkelijke jaar mag de geboorte van Christus herdacht worden. Is hij al in uw of jouw hart geboren? Is Hij Koning geworden in ons hart en leven? Begeren we Zijn onderwijs? Hebben we Hem als Hogepriester nodig leren krijgen? Bij de jaarwisseling komen veel herinneringen boven. Lege plaatsen worden sterk gevoeld. De Heere gedente en sterke bijzonder hen die zich geliefden en dierbaren zagen ontvallen. Bovenal zegene de Heere de prediking van Zijn Woord.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341-565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand**.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 29,00,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 34,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Esther (4) is wees, geen familielid kan voor haar zorgen...

...ze woont nu bij een zus van
haar oma, maar zij is te zwak
om goed voor Esther te zorgen.

Stichting Stéphanos helpt
kinderen als Esther met onderdak,
voedsel, kleding, medische zorg
en (Bijbels) onderwijs. Ze horen
over de Heere Jezus en krijgen
een toekomst! **Helpt u mee?**

Sponsor een kind als Esther
vanaf **€ 20,-** per maand!

Of doneer 4 kinderbijbels voor **€ 20,-**

ANBI

Scan de QR code, ga naar
www.stephanos.nl/ikhelp of
maak uw bijdrage over op
NL74 RABO 0335 3074 50
t.n.v. Stéphanos.

Stéphanos
www.stephanos.nl

Timotheos

+ ZORG VOOR (WEES)KINDEREN

EVANGELISATIE

ONDERWIJS

Geeft u
hen een
toekomst?

Help ons de armoede-spiraal
van de Malawiërs te doorbreken én
hen in aanraking te brengen met het
Evangelie. Meer informatie en doneren:
www.timotheos.nl/help-mee

Winter
campagne
2021/2022

Woordzoeker

M	A	X	I	M	O	N	Z	E	K	E	R	H	E	I	D
D	N	A	A	T	S	N	E	E	L	L	A	N	H	S	E
E	L	E	T	L	N	E	N	I	Z	E	G	M	C	D	
A	N	E	D	N	E	I	R	V	G	L	O	A	E	H	O
T	D	G	B	P	X	R	V	A	D	R	A	E	O	N	
H	I	G	A	E	A	H	C	I	E	N	S	O	T		
C	T	R	U	P	G	I	R	N	A	E	M	T	T	L	T
A	L	I	S	N	M	E	L	E	D	R	-	S	E	H	S
D	A	G	O	P	V	A	N	G	C	E	N	T	R	U	M
N	A	H	E	L	R	I	C	L	U	N	R	E	L	I	O
A	M	E	E	M	A	N	H	E	A	L	U	E	S	K	
A	R	B	O	R	I	E	O	C	E	R	H	N	Z	W	E
T	J	E	K	P	L	P	U	N	T	T	E	E	E	O	
B	D	E	V	P	A	V	O	O	R	S	N	N	R	T	
E	O	W	E	R	K	L	O	O	S	H	E	I	D	K	A
B	C	N	I	L	E	K	I	W	T	N	O	W	E	L	

Aandacht
Abel
Alexander
Alleenstaand
Armoede
Bijbelverhalen
Dagopvangcentrum
Dierenarts
Gezinnen
Helpen
Honger
Huiswerk
Leren
Lezen
Liefde

Maaltijd
Maria
Maxim
Meester
Oekraïne
Ontwikkeling
Onzekerheid
Oost-Europa
School
Steunen
Toekomst
Vera
Vrienden
Werkeloosheid
Wintercampagne

Oplossing

**Maak kans op
een van de vijf
matroesjka's
uit Oekraïne!**

Vul de oplossing uiterlijk
3 januari 2022 in
op www.komoverenhelp.nl/
woordzoekerBHP

**kom
over
en
help**